СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 219. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 20 вересня 1932.

VOL. XL. No. 219. Jersey City, N. J., Tuesday, September 20, 1932. THREE CENTS.

ТИСЯЧІ ЗАПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ КРІВАВИХ ПОДІЙ У ЛІСЬКІМ ПОВІТІ Й НА ПОЛІССЮ

БУЛО ЦЕ НА УКРАЇНСЬКІМ ДНІ В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — „Український День", який влаштовано в Филаделфії в неділю, 18 вересня, стягнув тисячі нашого громадянства з Филаделфії й околиць. Була чудова погода, гарний настрій і багата програма. Було повно молоді, з якої численні хористи і танцюристи зявилися в українських народних строях.

Свято відкрив гром. Т. Свистун, голова О.Д.В.У. ч. 12. Ця організація занялася влаштуванням „Українського Дня". В привітних словах згадав промовець про завдання і цілі організації українських націоналістів. Він теж проводив святом.

По піднесенню американського й українського прапора відчитав о. Білонь „Молитву за Україну", а відтак злучені хори, під управою п. гр. Павловського, відспівали „Боже великий, єдиний" і стрілецьку пісню „За Україну".

Д-р Л. Мишуга згадав про тисячні здвиги в рідним краю, про свята „Рідної Школи", Січей, Соколів, чи Пласту, як манїфестації національного обєднання і живучости й сили української ідеї і наших змагань до самостійности. „Українські Дні", говорив бесідник, повинні бути влаштовувані виключно для обєднання наших сил і пропаґанди української справи. Тільки тоді є вони дійсними українськими днями і як такі повинні бути нами всіми щиро піддержані. Згадуючи за край, підніс протест проти дицьких виявів нової „пацифікації", себто проти крівавих подій у ліськім повіті й на Полісcю та проти засуду 4 молодих націоналістів за те, що радили на чужій землі, у Відні, над тим, як визволитися нашому народови з неволі окупантів.

Бувший кандидат на ґовернора стейту Пенсилвенія, Джан Гемфил, заявив, що він заступав довгий час Латвію і при тій нагоді добре обзнакомився з поневоленими перед війною народами. А знаючи те, він не має ніякого сумніву, що злочин, котрий поповнили аліянти на українськім народі по війні, мусить бути спокутуваний, а Україна мусить стати великою і самостійною державою. Потім бесідник говорив про потребу задержання демократичних ідеалів Томаса Джеферсона, які одинокі можуть принести Америці дійсну свободу і дійсний добробут.

До контесту хорів приступили: хор Бандурист з Трентону, хор ім. Лисенка з Честер і хор ім. О. Кошиця з Филаделфії. Першу нагороду признали судді хорови ім. Кошиця, що співав під управою п. Гр. Павловського. Але треба признати, що й інші хори вивязалися зі свого завдання дуже гарно.

Концертувала й приграваа українська орхестра з Вілмінґтон під управою проф. П. Дубаса. Співав ще діточий хор та дві донечки громадян Шиманських, що співають на радіо.

Виступали з народніми танками старші й діти Школи В. Авраменка під проводом своїх учителів і самого балетмайстра Авраменка, котрий по танках звернувся ще до батьків і молоді й взивав їх до обєднання й орґанізації.

Свято закінчено відспіванням національного гимну. Дохід піде на піддержку наших визвольних змагань.

КИТАЙ БЛАГАЄ ПОМОЧІ ПРОТИ НАСТУПУ ЯПОНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Китайський уряд вислав до департаменту стейту у Вашинґтоні ноту, в якій протестує проти того, що Японія визнала Манчукуо самостійною державою. В ноті кажеться далі, що таке признання є нарушенням договору 9 держав та наступом на Китай. В імени того договору Китай просить Злучені Держави допомоги, щоби вдержати наступ Японії, який нарушує світовий мир.

Кажуть, що Вашинґтон поробить у тій справі якісь кроки.

ХВАЛИТЬ ШІСТЬГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ ЯК ПРАКТИЧНИЙ.

БЕТЛ КРІК (Мишиґен). — Сенатор Кепер подає, що приглядався фабрикам компанії Келоґа, де впроваджено вже від двох літ шістьгодинний день праці. Сенатор твердить, що плян впровадження в промислі шістьгодинного дня праці є добрий, бо про це він переконався на власні очі. І коли би його принято по всіх фабриках Америки, то зліквідовано би скоро безробіття.

РІД ПРО „КАПІТАЛІСТИЧНИЙ СОЦІЯЛІЗМ".

КЛЕРМОР (Оклагома). — Бувший сенатор Джеймс Рід каже, що президент Ґувер завів „капіталістичний соціялізм", який не дбає за інтереси звичайного чоловіка, а тільки за інтереси великих банкирів і тростових компаній.

10 ЛІТ ВЯЗНИЦІ Й 10 НАГАЇВ ЗА ГРАБУНОК БАНКУ.

Роналд Л. Райдавт з Вінніпеґу, котрий покінчив університет та обернув свій талан до здобування грошей грабунками, зістав засуджений на десять літ вязниці в Стон Мавнтен і на десять наґаїв. Він признався до збройного грабунку 16-го червня філії Роял Банку на розі улиць Коридон й Осборн. Це принесло йому $8,136.

На суді не виглядав він холоднокровним бандитом. З похиленою головою й доманим голосом він розказав свою історію.

„Я вам скажу, як я дійшов до того", зачав він. „Два роки тому я мав добру роботу в Ню Йорку як репрезентант одної канадійської фірми. Я заробляв добрі гроші і жив у добрім готелі. Я любив ґемблерство й скоро запізнався з гуртком ґемблерів. Зразу вони давали мені виґравати й я думав, що я такий мудрий. Але скоро доля обернулася. Я проґрав назад усе й скоро задовжився на $1,200. Я позичив ті гроші від родини й приятелів, але не перестав ґрати. Хотів відобрати свою страту. Незадовго я знов попав у довг на суму $1,800. Ґемблери грозили мені, коли не віддам грошей.

„Одної ночи взяли мене на самотне місце. Там я був свідком, як вони побили немилосердно одного, що також часто ґрав. Лишили його непритомним на землі й сказали мені, що й мене така доля чекає, коли не віддам грошей. Я лишив роботу й взявся до грабунку".

ТАЄМНИЧИЙ ДОЩ КАМІННЯ.

В Пасі, одному з передмість Парижа, стоїть маленький мешкальний будинок, який на протязі кількох тижнів викликував дивовижу в згаданій місцевости: в одній з кімнат цього будинку падав „камінний дощ".

В кімнаті є віконце, яке виходить на подвіря, і двері, що лучать кімнату з ґанком. Хоч вікно та двері були постійно замкнені, що дня в одній і тій самій порі падало крізь них до хати каміння ріжної ваги та ріжної величини. Були в ньому камінці, що важили заледви кілька ґрамів, а було і таке каміння, що важило пів кільоґрама. Таємничости цьому нерозгаданому явищу додавав факт, що каміння було завсіди тепле.

Власником несамовитого будинку був один російський емігрант. Страх перед таємничим дощем каміння спонукав його забратися геть із хати. Будинок стоїть тепер у порожні. Люди бояться до нього спроваджуватись.

7,200 ОСІБ ПОБИРАЮТЬ ПЕНСІЮ.

У Манітобі (Канада) є 7,200 старців, які побирають з уряду по 20 долярів на місяць пенсії.

ПРИВІЗ ШТАНИ АЕРОПЛЯНОМ.

Один член Імперської Економічної Конференції в Канаді їздив аеропляном до Люсерн і, прибувши туди, переконався що забув штани. Пільот, не думаючи довго, полетів до Оттави, відки вернувся до Люсерн у протязі двох годин зі штанами для делеґата Конференції.

ВІДГОМІН ЖАХЛИВИХ ПОДІЙ.

В Кривому, пов. Бережани, арештувала поліція 5. жовтня 1930 р. бувшого голову філії „Просвіти" в Козовій, Олександра Наконечного, та спровадила до арештів, влаштованих у місцевій читальні. Підчас ревізії знищено майно Наконечного на суму 3,000 золотих. Олександер і Олена Наконечні обвинувачували перед прокуратором окружного суду в Бережанах „вивядовца" Владислава Врубля та його вісьмох товаришів за надужиття влади, злобне ушкодження чужої власности та важке побиття. Постановою з 27. квітня ц. р. прокуратор застановив справу проти „вивядовців" і постерункових. Наконечні зголосили до апеляційного суду у Львові внесок підтримувати обвинувачення в характері спомагаючих обвинувачів. Апеляційний суд перед полагадженням цього внеску рішив переслухати свідків події в днях 5. і 8. серпня ц. р. Городський суддя в Бережанах, Кульчицький, переслухав як свідків: Ю. і Г. Наконечних, І. Керніцького, Анну Питель, Анну Шанайда, Ксеньку Сердецьку — усіх з Кривого. Справу відложено задля переслухання політичного вязня Івана Атаманчука, що відбуває кару 7 років тюрми в Дрогобичі.

ВАЛЬДЕМАРС ПІД ЗАМІТОМ СПРОНЕВІРЕННЯ.

Перед литовським державним трибуналом відбудеться другий процес проти бувшого диктатора Литви, проф. Вальдемараса. Коли в першому процесі стояв він під замітом політичних провин, з яких він виправдався, то другий акт авбинувачення закидує йому фінансові зловживання на шкоду держави. Він, мовляв, привластив собі гроші із 100-міліонової позички, затягненої Литвою в Німеччині. З тої квоти Вальдемарас переказав два міліони марок на своє назвище до одного банку в Копенгазі. Вальдемарас каже, що тих грошей ужив на створення литовських консулятів у Копенгазі та Швеції, а також на репрезентаційні кошти.

Противники теперішнього литовського режіму вважають цілий той процес спробою пониження й збещещення цього політика в опінії краю та заграниці.

ТРАГЕДІЯ НА ФАРМІ.

На фармі Стефана Скориця, коло Бюкенен, Саск., бавилися три дівчини у воді й нечайно попадали в глибоку криницю, де й потопилися. Свідком був малий хлопчик. Він скоренько дав знати Скорицеви і цей з братом добули тіла, але помимо старань не могли їх привернути до життя.

„БІЛА КНИГА" НІМЕЦЬКИХ ЖИДІВ.

Центральний союз німецьких Жидів передав президентови Гінденбурґови „Білу Книгу", що містить документи й акти протижидівських виступів, аранжованих гітлерівцями. З доручення Гінденбурга відповів державний секретар Майснер, заявляючи, що президент Гінденбурґ осуджує гостро всі протижидівські виступи і жаліє над ними. „Білу книгу" з документами має розглянути міністер фон Гайль.

СТРАШНА АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА.

Біля Угорського Градища на Моравії наслідком неуваги керманича автобус, яким їхали 29 робітників до праці в фабриках Бати в Зліні, впав із 5-метрового насипу та розбився. 19 тяжко ранених робітників відвезли до шпиталю.

„HORALSKA REPUBLIKA".

Під таким заголовком вийшла у Празі накладом Б. Янди („Сфінкс") повість із життя Закарпаття. Автор З. М. Кудей змалював у „Верховинській Републиці" боротьбу закарпатських Українців проти Мадярів і Румунів після розпаду австро-угорської монархії. Чеська критика називає повість вдатною.

СКОК З ПОТЯГУ.

До особового потягу, що їхав у ночі з Підзамча до Тернополя, всів 18-літній Роман Паньківський, відомий львівській поліції злодій. Коли знаходився між Підгірцями і Борщовичами, Паньківський перейшов до вагону першої кляси й пробував красти. Сполошений кондуктором вискочив крізь вікно на залізничий шлях. Тут знайшли його тяжко потовченого й поломаного. Віз ратункового поготівля відставив його ранком у грізному стані до шпиталю.

АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА.

Страшна самоходова катастрофа склалася коло Високого, пов. Новий Санч. Вантажним самоходом вибралася 14. серпня з Вісніча до Закопаного проґулька, зложена з 23 осіб. Шофер старався скоротити якнайбільше час їзди і тому, не вважаючи на протести пасажирів, гнав з недозволеною швидкістю. Наслідки такої карколомної їзди не дали на себе довго ждати. При зїзді з Високого самохід на скруті перехилився на бік і з цілою силою перевернувся, опісляж, зробивши кізла, впав розбитий поперек гостинця. Всіх пасажирів викинула розгонова сила з самоходу. На гостинці і поляні розкинуло кільканацять осіб, що кричали й стогнали з болю. Незабаром надїхало тою дорогою особове авто з Кракова й, бачучи катастрофу, звернулося за ратунком до Нового Санча. Найтяжче ранену Йосифу Лазарську, жінку судді з Вісніча, повезли негайно до шпиталю, однак по дорозі вона померла. Умер також 12-літній Станислав Росек, привезений до шпиталю. Надїхали ще інші авта, які забрали решту ранених. Стан двох тяжко ранених дівчат, Станислави Аньол і Анелі Мазанек, учениць семинарії, був дуже тяжкий. Перша з них умерла теж у шпиталі. Сильно потовкся теж шофер і власник самоходу, Авраам Каненґісер, якого й арештували. Самохід розбився на кусники. Кажуть, що Каненґісер мав дозвіл староства возити людей, хоча самохід до того не надавався. Слідство викрило, що самохід мав тільки на одному колесі гальму, наслідком чого шофер не міг у критичному моменті його здержати.

СТРІЛИ БЕЗ ГУКУ.

Два інжиніри зробили в Римі цікаву пробу з гарматою, яка, маючи апарат їх винаходу, стріляє **без гуку та без диму і вогню.** Цей апарат можна примінити до всякого типу гармат.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА В РУМУНСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ

БУКАРЕШТ. — Підчас нарад парляменту забрав слово український посол Юрій Сербинюк і виголосив палку бесіду, в котрій розкрив усі кривди, які поповняли румунські уряди супроти Українців на тих українських землях, що їх силою прилучено до Румунії.

Посол вказав на упадок моралі через румунізаційну політику в церкві, в школі й в адміністрації, та домагався негайної зміни.

КУМАЮТЬСЯ, ЩОБИ ПОНЕВОЛЮВАТИ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.

БУКАРЕШТ. — Полковник Бек, підсекретар польського міністерства закордонних справ, переговорював, як подає румунська преса, з ріжними впливовими кругами та переконував Румунію, що Польща була змушена заключити з совітами договір про напад, бо боїться Німеччини. Зате тепер Польща доложить старань, щоби зблизити Румунію до Росії і їх обидві замирити. В той спосіб були би Польща й Румунія забезпечені щодо панування над українськими землями. Ось таке плянують окупанти українських земель.

В БОРОТЬБІ ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ В ШКОЛАХ НА БУКОВИНІ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — В Чернівцях, столиці Буковини і по малих місточках та селах розпочато кампанію за те, щоби родичі малолітніх українських школярів домагалися уперто при вписах, головно до народніх і середніх шкіл, навчання української мови.

ХАПОВЕ В МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ.

БУКАРЕШТ. — Ліберальний депутат Д. Юрка інтерпелював у парляменті міністра фінансів, що той задумує зробити, щоби в міністерстві фінансів високі урядовці перестали вже раз побирати хабарі за те, що виставляють платничі накази. Він каже, що ніхто не може добитися в міністерстві полагодження справи, поки не заплатить хабаря.

ХОЧУТЬ ПОЗБУТИСЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

ЧЕРНІВЦІ. — Буковину хоче поділити румунська влада на всього два повіти, щоби в той спосіб скріпити чернівецький повіт румунським елементом і унеможливити Українцям вибрати своїх послів.

НІМЕЧЧИНА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ, КАЖЕ ЕРІО.

ПАРИЖ.—Париські часописи переповнені статтями про те, що Німеччина таємно зброїться і готується до нової війни. Премієр Еріо заявив, що він має відомости про зброєння Німеччини і дасть у відповідній хвилі на це докази.

НОВІ ВИБОРИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Нові вибори до парляменту відбудуться по всякій правдоподібности дня 6 листопада. Населення не дуже ними цікавиться. Панує думка, що Гітлер вийде з тих виборів слабшим.

ЗНИЖАЮТЬ ПРОЦЕНТИ НА ДЕРЖАВНІ БОНДИ.

ПАРИЖ. — Франція радить собі з дефіцитом між іншим і в той спосіб, що знижує проценти на виставлені державою бонди. На тім заробляє $33,120,000. Цілий дефіцит виносить коло $400,000,000.

ТИСЯЧІ ПРИГЛЯДАЛИСЯ СТРАЧЕННЮ ҐОРҐУЛОВА.

ПАРИЖ. — Страчення при помочі ґільотини відбувається в Франції прилюдно. Тому тисячі були свідками страчення російського іміґранта Павла Ґорґулова, що вбив французького президента Думера. Ніхто не жалував Ґорґулова. Але жах переняв публику, коли важкий топір стяв голову засудженому. Ґорґулов ішов на страчення з повним спокоєм, заявляючи перед смертю, що він не є большевиком. Перед страченням написав листа до жінки, яка має на днях породити дитину.

Цілу ніч перед страченням Ґорґулова говорили в Парижі по каварнях, ресторанах і клюбах головно про це страчення. Кажуть, що людність почувала себе дуже поденервованою, а найбільше ті, що приглядалися страченню. Таку кару, яку виконують прилюдно, вважають у Франції великим відстрашаючим середником. Самого Ґорґулова вважають жертвою ненормальних повоєнних відносин.

ЧАСОПИСИ В НІМЕЧЧИНІ.

ЛИПСК (Німеччина). — Оголошено виказ часописів, що виходять в Німеччині, з якого виходить, що в Німеччині є 4,647 щоденників, з котрих 1,814 називають себе безпартійними.

ВИВЕЗЛИ ВОРОХОБНИКІВ ДО АФРИКИ.

МАДРИД (Еспанія). — Кораблем „Еспаня" вивезено до Африки 105 шляхтичів і офіцирів, котрі брали участь у недавнім бунті проти републики. Виновників не замкнено до тюрми, але покарано вигнанням з краю.

РАДІО НА СЛУЖБІ ДЕРЖАВИ.

БЕРЛІН. — Нещастя, яке спало по війні на Німеччину, піднесло в Німців патріотичного духа. Щоби його задержати, або й піднести, уряд рішив ужити для дальшої пропаґанди патріотизму радіових стацій. Це йому легко перевести, бо держава має у радіових підприємствах 51% шерів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАУКА З ПУСТОЇ РОЗМОВИ.

Джозеф Меккі, новий мейор, що настав на місце ославленого на ввесь світ своїми бездоганно з кравецького боку скроєними одіннями та своїми сиро-мудрими дотепами Вокера, почав свою роботу як простий робітник, бизнесовий урядовець. Своє вступлення на уряд він зазначив деякими сензаційними поступками, між котрими одно з перших місць займає його приняття комуністичної делеґації в справі безробіття.

Коли комуністичні організації попросили нового мейора авдиєнції, дорадники мейора радили мейорови з ними не говорити. Та мейор станув на старому американському становищі, що кождий горожанин має право предкладати до уряду петиції, та постановив приняти делеґацію: він хотів почути, якими то способами комуністи хотілиб ратувати безробітних.

Приняття делеґації було несподіванкою не тільки для приятелів мейора, але й певно для самих комуністів. Вони грали на те, що мейор їх не прийме як пустомелів, а це вони представлять населенню міста як доказ, що мейор не дбає за безробітних. Коли мейор постановив їх приняти, вони думали збити капіталик для своєї партії новинкою, що, мовляв, вони станули перед мейором і побивалися за безробітних; казали мейорови, що він за безробітних не дбає, показали йому, як за безробітних дбати, але мейор цього не зробив. Думали вийти легким коштом на оборонців безробітних, бючи мейора його власним буком.

Та кождий бук має два кінці. і мейор обернув бук, яким комуністи хотіли бити його, та побив комуністів. Коли комуністичний представник розгорлявся, що місто не дбає за безробітних, мейор спитав його, що саме має зробити мейор міста. Горлач зрозумів, що він загнався: коли він мав би відповісти на питання, то мусів би сказати мейорови, що він має постаратися грошей, хочби беззаконним способом. Цього делеґат не хотів сказати, отже він сказав „Це ваша справа, пане мейор". Йому здавалося, що він „відрізав" мейорови, але мейор йому сказав:

„Ого, даруйте, пане. Ви приходите сказати мені, що я маю ратувати безробітних, гейби ви краще знали, що мені робити ніж я; а коли я вас питаю, що мені робити, то ви кажете, що це моє діло. І тими словами, ви пане, вдаєте, що маєте раду, а цеї ради не маєте. Ви вдаєте оборонця безробітних, коли кажете мені їх ратувати. Та ви ніякої ради не маєте. Ви пуста бочка, що гуде, бо нічого в собі не має".

Це була велика лекція, яку нюйорський мейор дав практично Американцям своєю розмовою з комуністичними пустомелами.

НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ДАЛЬШЕ БЕЗ ЗМІН.

(Кореспонденція з Ужгороду).

Ґазета чеських леґіонерів, „Народні Освобозені" в Празі, розписується в числі з дня 21 серпня 1932 р. про положення на Закарпаттю в Чехословаччині. Дописувач „Нар. Освобозені" з Закарпаття приходить до висновку: **„Знов буде голод"**. Причини цього „Н. О." подає такі: Вся країна, заселена Українцями під Карпатами, перебуває під пануванням **„партійного апарату"** чеської аграрної партії. Убогі поля закарпатського селянина не дали врожаю. На тартаках селянин не може заробити нічого, бо всі державні підприємства стоять. Готове до вивозу дерево в скількости десятків тисяч кубічних метрів гниє в складах, бо з Угорщиною, як головним купцем закарпатського ліса, Чехословаччина перебуває в „митній війні".

„Злидні, нужда наближаються знов до Верховини". „Нар. Осв." пише:

„В чехословацькій республиці, посеред культурної Европи, щоб там не було, не повинні люди вмирати з голоду та знесилення. Якщо вони не мають праці й зарібку і не мають нічого їсти, то треба, щоб ці люди дістали хоч найменшу допомогу з громадських засобів. Ця громадська допомога мусить бути зорганізована завчасу, а не так як торік або цей рік на весні, аж тоді, коли **закордонні журналісти докажуть центральним урядам та всьому суспільству, що справді зле**... Ця громадська допомога має йти під найширшою контролею, неполітичних органів, бо ввесь дотеперішній досвід показав, що розполітикований і розбещений **державний апарат** на Підкарпаттю **не вміє роздавати допомогу безсторонньо** і що йому (апаратови) навіть у такій сумній справі йде насамперед **про політичну аґітацію"**.

„Нар. Освобозені" пише, що в урядах на Закарпатті **нічого не змінилося** в порівнанню з минулим роком. Той самий „славний" віцеґубернатор Закарпаття, п. Розсипал, панує там, як і раніше. А скільки було протестів проти його **голодової політики!** „Нар. Освобозені" правильно оцінює цей факт, що винуватці голоду сидять і досі непорушно на місцях, як **удар для демократії** в Чехословаччині. „Н. О." пише: „Демократія не може бути неаблаством і підлістю. Демократія не повинна б терпіти, що на Підкарпаттю бігають нотарі (призначені урядом війти. Ред.), котрі, як громадські урядники, в ролі поліційній і надзірній, говорять на політичних сходинах. Убогі нотарі, що попідписували чеки на алдамаш (хабар) на горівку, за яку куповано голоси на виборах."

„Нар. Освобозені" звертається з виразним обвинуваченням **проти чеського парляменту:**

„Коли в зимі дехто ремствував при звістках із Закарпаття, то тільки ті, що мали перші жадати й вимагати поліпшення — посли й сенатори — зісталися спокійні. Крах нашої адміністрації на Закарпаттю не був для них вартий ані одного слова. Палата послів і сенат відіграли **ролю струсів**: усе мовчали, хоч **малиб кликати** до відповідальности краєвого президента, високу бюрократію й міністра. Вони того не зробили. На Закарпаттю нічого не змінилося. Через те також і на цей рік буде в цій далекій нещасній країні однаково. Таксамо голод, і безнадійність, і безутішність. Чи ще довго?"

Такими сумними словами кінчає „Нар. Освобозені" статю. Дійсно, Прага від Ужгороду далеко. Вряди-годи поїде туди незалежний чеський політик, подивиться, а декого це видовище голоду й злиднів навіть розворушить; але вертається він до Праги, свої ближчі справи його захоплять і про Закарпаття забуває. Був от недавно в Ужгороді й на Закарпаттю чеський сенатор Дупор. Він написав у праському соціял-демократичний газеті „Право Ліду" статю, в якій наводить страшні факти з життя людности на Закарпаттю: „В країні, де є надпродукція соли, **люди не мають чим посолити собі барaболі.** В країні, де гниє дерево, люди не мають коло чого нагрітися".

Не відомо, чи вміщається Прага в закарпатські справи і чи допоможе вона українській людности. А тимчасом чорні хмари збираються над Українським Закарпаттям. Вже й терпеливому над міру „Руснакови" вривається терпець. Вже лилася кров українського люду цього року по селах Закарпаття.

Невже треба соток трупів на те, щоби празький центр поклав кінець цій ганебній політиці, яка ведеться на Закарпаттю?

П. З.

МУСОЛІНІ І РОБІТНИКИ.

Мусоліні вийшов з робітничої родини. Батько його був сільським ковалем. Сам Мусоліні вивчився на сільського вчителя, але за свою активну участь у соціялістичнім русі мусів еміґрувати до Швайцарії. Там чимало бідував і тяжко працював, головним чином як муляр. Але після важкої роботи у день присвячував свої вечорі на науку та читання. Тепер він є одним із найбільших державних мужів цілого світа. Але про своє робітниче походження і злиденне еміґрантське життя він добре памятає, що від часу до часу про нього публично згадує. Поліпшенням життя робітництва є ціллю його життя. Раніше, коли ще був соціялістом, він забував про націю і захоплювався інтернаціоналізмом, як теперішні комуністи та большевики. Перебування на еміґрації розкрило йому очі. Він побачив (як сам писав пізніше), що — „Доля робітництва залежить від долі цілої нації. Якщо нація є пригнічена, то і робітництво є пригнічене. Якщо прапор нації є поважаний, то і робітники з тої нації є поважні... Умовини існування робітничої кляси тісно звязані з умовинами розвитку їх власної промислової кляси. Система мит, наприклад, що обмежує можливости вивозу промислових виробів, дуже зле відбивається не лише на капіталістах і промисловцях, але і на робітництві. Бо чим менше вивозиться з краму, тим менше праці, тим менше заробітної платні, тим менше загального добробуту".

Але дуже докладно висвітлив Мусоліні цю залежність між добробутом робітництва і успіхом цілої нації в своїй промові до робітників на горі Аміяті 31. серпня 1924 року, з приводу інавґурації памятника тим, що загинули на війні.

„В нашій діяльности, — сказав він,—ми виходимо з пункту Нації. Щож таке Нація? — це щось конкретне, це — ви! Помножіть себе аж до поважної цифри сорока міліонів, що говорять тою самою мовою, що мають тісамі звичаї, тусаму кров, тусаму долю, ті самі інтереси, і ви будете мати Націю, реальну річ. Треба поважати її. Що я бачу в цей мент перед собою? Націю. Я бачу нарід, що не має більше жадного клясового поділу. Ось я бачу тут перед собою старшин нашого славного війська і бачу представників поліції, що являються сторожами закону; бачу техників і промисловців, бачу робітників, — бачу нашу студентську молодь, що нагадує мені бурхливу весну. Це все й є народ. Не зважаючи на індивідуальний еґоїзм, всіх нас вяжуть спільні колективні інтереси... Горе тому, хто намагається перейти певні межі: промисловці мусять дбати, щоби залежні від них робітники поліпшували свій стан життя, бо не в їх інтересах і не в інтересах Нації, щоби робітники жили в злиднях. З другого боку, і робітники не повинні вимагати від промисловців більше, ніж вони можуть дати..."

Але як осягнути такий ідеальний лад?

На це фашистівський італійський уряд витворив в кожній галузі промисловости окремі синдикати промисловців і робітників, які обєднуються спільною — і для промисловців і для робітників — корпорацією. Корпорація має своїм завданням вирішувати всі справи відповідної галузі промисловости в інтересах як робітників так і промисловців. В корпораціях беруть участь і представники уряду, які пильнують, щоби не потерпіли при цьому інтереси держави і координують діяльність ріжних корпорацій та слідкують за тим, щоби постанови корпорацій переводилися в життя. В цих корпораціях обговорюється та ухвалюється колективні праці, обовязкові для всіх, хто працює в цій галузі промисловости; для всіх, хто належить до відповідної категорії. На випадок, коли ж представники робітництва та представники промислових синдикатів не могли погодитися між собою, справу передається до Суду Праці, складеного з державних суддів та експертів. Рішення цього Суду Праці є безапеляційні, себто остаточні, що проти них не можна відкликатися.

Проте принцип корпорації є такий вдатний, в змислі погодження сторін, що за шість років, від часу опублікування в 1926 р. закону про улегалення синдикатів, межи підприємцями і робітниками звязано 8,774 колективних контрактів. І з них лише тринадцять винесено на Суд Праці. Та і з цих тринадцятьох, три були полагоджені добровільно межи сторонами ще до кінця судового процесу.

Таким чином ми бачимо, що корпоративна система Італії намагається звести конфлікти колективних інтересів з анархістичних форм сваволі, шкідливої для цілої суспільности, в форми полагодження, нормовані законом, подібно до того, як це ми бачимо у випадках конфліктів індивідуальних. Коли який Іван вважає, що Петро його обдурює чи зневажає, то не шукає на Петрові свого права силою, але звертається до суду. Таксамо мало би бути і в випадках конфлікту колективних інтересів, — щоби робітники не хапалися за страйк, а промисловці за локавт, як свою клясову зброю, шкідливу для цілої суспільности, а зверталися до суду.

Евген Онацькикй.

Рим.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, подає до відома, що слідуючий мітінґ відбудеться 25 вересня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На сей мітінг обовязком є кождого члена прибути. Довгуючі мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, а суспендовані минулого місяця, коли заплатять свій довг, будуть приняті наново. — Микола Гуль, предс.; Іван Дацьків, секр.

В. Будзиновський.

НА ДВІРЦИ ШИНИ

(Оповідання).

(3)

Таке лявірування було дуже невигідне. Бачучи, що вона додає собі поваги і пнеться бути старшою ніж справді є, рішився переочити се, що вона ще дитина і забалакав до неї „панно Віро". Вона троха не підскочила з радости, бо нарешті перший раз почула се, на що ждала вже від пару місяців. „Панно", не сказав їй до сеї пори жаден мущина. Всі до неї „ти", тай „ти", як до малої дитини. Як би Роман глянув був в її очи, був би в них вичитав безконечну вдячність за те, що він з дитини зробив панну. На її думку, між усіми мущинами, яких досі пізнала, одиноким добре вихованим був їх гість Роман Макогонський.

Показалося, що Роман непотрібно ломив собі голову питанням, про що з такою дитиною балакати. Вона сама дбала, щоби йому не було скучно в її товаристві. Як на свій вік і як на ті часи, Віра мала шкільне образування найвище про яке тоді дівчина в Галичині могла мріяти, і саме в липни скінчила сему клясу школи виділової. Вищої школи жадна дівчина в Галичині тоді не мала. Дівчата були тоді тільки кандидатками на господині в хатах своїх будучих мужів. Образування дівчат кінчилося що найбільше на четвертій клясі початкової школи, випадково на клясі семій. Лиш як який батько не вірив, що його донька спіймає мужа, давав її до учительської семинарії, щоби, як справді лишиться старою дівкою, мала забезпечений хліб учительки. Найстарша донька отця Постольницького мала тільки однокласову сільську школу. Друга донька була ще один рік в початковій міській школі. Трета скінчила в місті чотири кляси початкової школи. Віра дістала найвище шкільне образування, бо скінчила з добрим поступом найвищу, сему клясу. Відомости Віри не обмежалися на те, що давали підручники виділової школи. Вона богато читала і проковтнула чимало книжок, яких і її учительки не мали в руках. За якою книжкою розпитуватися і що лакомо читати цілими ночами при свічці, вона не розпитувалася, бо реєстр авторів і заголовків дав їй сам батько. В тих часах стали появлятися белетристичні твори, на думку галицької інтеліґенції, дуже неморальні. Батьки пильнували, щоби повісти такого Золі не попадали в руки, не то їх доньок, але й у руки їх синів. Отець Віри вичислив авторів, котрих твори не лиш заборонив своїм донькам читати, але й заборонив приставати з такими дівчатами, котрі читали того роду літературу. Наслідком тої заборони було, що Віра не потребувала питати, котрі то автори і котрі з їх творів були би для неї найцікавіші. Вона питала саме за тими, батьком забороненими творами. Першою повістю, яка в її руках опинилася, була „Нана" Золі. В тих часах була се така страшно неморальна повість, що в приличнім товаристві не вільно було згадати її заголовка.

Віра не була така сміла, як тоді казали, „зіпсована", щоби з Романом розпочинати балачку про все те, що читала. Вона була би й не призналася, що в її руках були такі книжки, як „Нана", Всежтаки вона хотіла показати, що годна балакати не лиш про гриби і домашні справи, не лиш про те, що стоїть в підручниках виділової школи. Робила се так, що його, як старшого, з більшим шкільним образуванням і більше очитаного, просила, щоби їй се чи те пояснив, або сказав їй, що він про се або те думає. Його розсмішував контраст між дитячим віком і серіозним виглядом, з яким Віра питала, або висказувала свої власні думки; між повагою тем і повною непідготованістю балакати про сі теми. Жартами не міг її збувати, бо був би її обидив. Щоби її не оскорбити, балакав з нею серіозно, тільки викручувався від відповідей і пояснень, яких вона була би не зрозуміла.

Нагоди до тих балачок було багато, бо обоє завзято ходили на гриби. Як не на гриби, то на малини; як не на малини, то на ожини; як не на ожини, то на горіхи; як не на горіхи, то так собі. Бувало, як сіли в тіни якого дерева відпочати, то відпочивали годину або й більше і балакали. Балакали у відношенню такім, що на одно його слово сипалося сто або й більше її слів.

Час ішов скоро, надходив кінець серпня. Віра знала, що на вересень Роман вибирається до другого свого товариша. Чим ближче було до кінця серпня, тим вона ставала мовчаливішою. Вона переставала молоти язиком, то й Роман мовчав. Одної днини, коли їх коші вже були повні грибів, посідали відпочати. Віра мовчала і він мовчав. Аж коли він глянув на годинник і сказав, що вже пора йти до хати, вона спитала:

— То ви таки ідете до Мальчицьких?

— Іду, бо обіцяв і в тих сторонах ще не був.

— Той ваш товариш має братів... сестри?

— Має дві сестри. Від вас одна старша рік, друга роком молодша.

— Вони гарні?

— Я бачив тільки старшу, бо вона свої школи скінчила у Львові. Дуже гарна.

Як би був глянув на Віру, то був би побачив, що її лице замрачилося. Вона замовкла. Аж по хвили спитала:

— Ви і з нею будете ходити на гриби?

— Мені казали, що там грибів нема, бо то безлісна сторона.

— То чогож ви туди ідете? Хіба лиш тому, що старша Мальчицька така гарна?

Питаючи так, впялила в нього свої очи і з запертим духом ждала на відповідь. Він махнув рукою і каже:

— Мені ще пора завертати собі голову дівчатами.

— То вам ще жадна не в голові? Жадна?

— Кажу вам, мені ще не пора на таке.

— Вам не жаль відїздити від нас? Гадаєте, що у Мальчицьких буде веселіше?

— Троха буде мені жаль за тими грибами, взагалі за тими прогульками в ліс.

— Чи лише за грибами і за лісом будете тужити? Більше за нічим... за ніким?

— Годі! Колись таки мушу відїхати від вас. Відїздячи, чейже не возьму вашого тата, вашу маму, вашого брата, ваші три сестри і вас у мою валізу і не завезу вас до себе до Львова. Розійтися мусимо. Може коли знов зійдемося і знов розійдемося.

За ввесь час тої розмови Роман ні раз не глянув на Віру, отже не бачив, як на її лици росте трівога. Витріщив очи і здивований глядів на неї, коли вона по його останніх словах накрила очи долонями і захлипала.

— Що тобі, дитинко? — спитав, обіймаючи її одною рукою за стан, другою гладячи по головці.

Вона ще гірше. Аж давилася від плачу. В своїй безрадности Роман став гладити її попід бороду. І се не помагало. Він накилився і поцілував. Плач раптом устав, сльози перестали плисти. Обіймила його за шию і стала цілувати в уста з таким вогнем і з такою силою, що троха зубів не зрушила йому. Притягла до уст його ухо і шепотіла:

— Поганий! Чому ти так довго таївся зі своїм коханням і так довго мучив мене безнадійністю? Ти може не був певний того, що і я люблю тебе? Може ти гадав, що від мене дістанеш гарбуза? То ти не доміркувався того, що я тебе полюбила від тої хвили, коли ти перший раз витягнув мене на гриби?

Чуючи таке, Роман аж упрів. Гладячи дівчину по голові став образумляти:

— Тобі, дитиночко, лиш так здається, що любиш мене. Ти лиш навидиш мене. Се не така любов, яка мусить бути між парубком і дівчиною, що хочуть побратися.

— Ти мені ще не віриш?! Який доказ дати тобі, що без тебе я жити не могла би? Лише скажи, що не любиш мене, або що не возьмеш мене, то я зараз, таки в твоїх очах зроблю собі смерть!

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МОЛОДЬ ЗАГОВОРИЛА!

Не вмію того описати, яка радість обгортає серце кождого молодого Українця, коли він вчитується в оті золоті слова, що виходять зпід пера родженої тут української молоді. Я не маю слів, щоби подякувати тим молодим українським піонірам, що дописують до „Свободи" і беруться організувати нас, себто нашу молодь, щоби задержати її при своїм народі й при своїй церкві. Я є членом Українського Аматорського Кружка в Форд Сіти, Па., й знаю з практики, що добре слово трафляє до серця нашої молоді. Я певний що коли ми проговоримо до її серця, то вона радо й щиро возьметься до праці над собою, навчиться добре по українськи говорити й писати і шануватиме українське імя. Вона навчиться української історії й буде гордою, що походить зі славного українського роду. І я скажу отверто, що ніхто так не промовляє до її переконання як наш ґеній Тарас Шевченко, бо він то так гарно й благородно, немов звертаючись до родженої в Америці нашої молоді, взиває нас, щоби чужого научитись, але і свого не цуратись.

Коли наша молодь в Америці дізнається, як заховується українська молодь у старім краю, то вона буде почуватися ще більше звязаною з українським народом. Бо вона пізнає, що молодь у старім краю йде до тюрм і на смерть за свій рідний край. Вона орґанізується і йде між нарід, який не мав нагоди набрати просвіти, і той нарід підносить культурно та підготовлює його до боротьби з ворогами нашого народа.

В краю забороняють учитися по українськи по школах, а там вчаться. А чи ми гірші від них? Чи ми не можемо присвятити українській мові кілька хвилин денно?

Коли молодь інших народів допомагала з Америки у визволенню краям, з яких походили їх батьки, то чи ми, українські діти, маємо бути гірші від інших? Ні. Шануючи і люблячи американський прапор, ми змагатимемо й до того, щоби над українським Києвом чи Львовом мерехтів наш синьо-жовтий прапор.

Василь Волошинович,
Форд Сіти, Па.

—o—

PARENTS AND CHILDREN.

I meet quite often young girls and boys of Ukrainian origin who are ashamed of their fathers and of the race they come from. I could never understand their feelings. I for one cannot see anything wrong with our fathers and mothers. Quite the contrary, I see many things in them that make me proud of them.

Some of us boast of being Americans, and think that as Americans we must have a contempt for those who are not Americans. Well, if we are proud or happy to be in America, we should be grateful to those who have brought us to America, who have dared the perils of long travel, who passed unknown countries and wide seas to fiind a better land for their children. This is more than many of those who are so contemptuous for "foreigners" are willing to do for their children.

Some of us have scorn for their Ukrainian fathers because the Ukrainians have not won yet freedom for their country. I would not blame them for what they failed to acomplish, but I do admire them for theil efforts to win that freedom against terrific obstacles. To those who make all kinds of sacrifices for their cherished cause I would take off my hat. Those who scorn them are to me but jellyfish without backbone.

I see that some would not admit that they are of Ukrainian origin. Well, to me a man who denies the cultural background he was born into, is a man who really has no culture. Truly cultured American knows what he owes to the European background whatever it may be, and what he owes to America. He does not try to narrow himself to one culture; he is happy to derive benefits of two cultures.

As I hear some smart Alecks sneer at old Ukrainian people, I cannot held comparing the work of the old people with work of the young Alecks. The old people have learnt new occupations, learnt new language, adapted themselves to new conditions, while the young had everything easy, everything handed to them on a platter. Indeed, they must feel much lower than their fathers when they have to hide their feelings behind the screen of scorn.

Let others sconrn their fathers because they were not born in America, but all the worthwhile boys and girls will feel proud of their Ukrainian parents, of their accomplishments in this country, of their love for the country of their birth, for their love for us who were born in America. I would do anything to make them happy, learn to speak, write and read their language, and to continue the work that was so dear to them.

I wonder how you feel about it, young boys and girls of Ukrainian origin, who are now in public or high schools.

Stella E. Stoyko,
P/ O. Box 54, E. Tauton, Mass.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПІДПИРАЙМО УКРАЇНСЬКІ МУЗИЧНІ ШКОЛИ.

Відомо, що українська пісня та українські танки найкращі в світі й усюди викликають захоплення чужинців. Колиб ті артистичні багацтва посідали, скажім, Жиди або Німці, — ну, то вониб розповсюднили їх в Америці так, як от джез або ґуму до жування. На жаль, я чую іноді на радіо свої рідні мельодії, але оброблені на жидівський, російський лад, або навіть американський. Так „Їхав козак за Дунай" в „Сонг оф ди Флейм" звучить як „Дон'т форґет мі". Маємо своє, але мало його знаємо і не шануємо. За Жидами й Німцями нам не поспіти, бо ми нарід повільний, як ті чумацькі воли, що їм все треба ярма й погонича. Як каже наш поет, задармо в слові українського народу іскриться:

„І сила, й мягкість, дотеп і потуга
„І все, чим може в гору дух підняться...
„Задармо в пісні твоїй ллється туга
„І сміх дзвінкий і жалощі кохання,
„Надій і втіхи світляная смуга..."

Ні, не задармо! Безсмертний наш ґеній, Іван Франко, не вірить у смерть свого народу, а вірить у нашу силу:

„О, ні! Вірю в силу духа
„І в день воскресний твойого повстання...
„Прийде час, і ти огнистим видом
„Засяєш у народів вольних волі..."

Та чи „засяєш", коли сидітимеш, склавши ледачі руки?! Чи може бути воскресення без пробудження духовних сил, без праці над собою, над власним зростом?!

Музика чи танки це теж ґеніяльні плоди українського духа. Тут ми можемо бути майстрами і „збітувати" навіть Жидів і Німців. Хтось скаже, що вже „збітували". О, ні! Кошиць і Авраменко — це лише первозванні трудівники на перелозі нашого мистецтва за кордоном. Тій ниві ще треба, тай дуже треба, робітників культурних, талановитих, з доброю **рідною музичною** освітою, школою. Отже нам треба українських музичних шкіл. Найкраща музична італійська школа не вщепить нам духовної сили рідного музичного ґрунту.

По ріжних містах працюють наші вчителі української музики, пісні, танків. Ось в Ню Йорку розпочала працю Молодеча Орхестра М. Гайворонського, почалися курси Р. Придаткевича, а в Филаделфії — Українська Музична Школа в Народнім Домі на Френклин стріт. Треба, щоби з молодечою енерґією пішли до тих шкіл усі, хто має відповідні здібности, і тоді ми зробимо **крок вперед**. Отже моє слово до голосистих та музичних Українців і Українок; поспішайте і не кажіть — „без мене обійдеться". Не тратьте нагоди, бо на доброго, та ще й українського учителя співу чи музики тяжко натрапити.

Г. Павловський,
Филаделфія, Па.

Михайло Зощенко.

ПРАКТИКАНТ.

Справа ця дуже поганенька. Себто, така справа, що просто писати не хочеться. Не хочеться, та годі. Факт уже дуже замітний.

А приключилося воно в Ів. Вознесеньську. А виходить там, братіки мої голубчики, ґазета „Рабочий Край".

І стали в тій ґазетці появлятися вимково знамениті замітки одного робкора (робітничого кореспондента) від сохи (деревляний плуг), на назвище Осипів.

Гострі такі, свіжі заміточки. Талант із них так і бє в ріжні сторони.

А головне, міг той спосібний Осипів зображати на папері, що завгодно. Міг і по галапасах переїхатися. І про продукцію. Міг навіть по азійськи творити. Раз навіть так розщедрився, що про коров написав. Їй Богу. Наукову статтю про коров: „Як ходити коло корови, після того як отелилася". І підписав — селянин-практикант Осипів.

Себто такий спосібний хлопець показався — просто подивляти.

Всенькe місто дуже одушевлялося своїм дорогим робкором. Ба що місто! Москва одушевлялася.

Хотіли ми того хлопця, тому, що такий талановитий був, до „Бузотера" до себе перетягнути, так „Рабочий Край" не віддав. Пожадав.

А тут, між іншим, таким талантом союзні діячі зацікавилися. Стали нишпорити, що, як і з чого то такий талант ще вилазить із одного чоловіка. Ну й вияснили.

Вияснилося, що хлопчина не то, що наукові статті про коров — назвище своє з помилкою писав.

А брав той хлопчище ріжні ґазети, вирізував відтіля, що попало: поезійки — так поезійки, про корову — так про корову — переписував і ніс до ґазети. Словом — підробляв і збогачувався.

І, може, на всю совітську країну прославився би той практикант, та, між іншим, засипався. А зрештою, він і так прославився.

Ох, і живутьже такі люди на землі.

ТИХО, ТИХО.

Тихо... тихо... нич не чути,
І на небі нема хмар,
Сяють зорі, пахнуть рути,
Місяць сходить — що за чар!...

Тихо... тихо... поміж лози
Річка ліниво пливе,
Тут ліщина, а там бози,
Дерево стоїть криве.

Тихо... тихо... наче в раю,
Нічка ясна, супокій,
Я думками десь літаю
На крилах легоньких мрій.

Тихо... тихо... полинула
Думка ген... до ясних зір...
Земні турботи забула,
І плачучі звуки лір.

Тихо... тихо... вище, вище
Я просторами лину,
В серці любо, в души тихше,
Чую нічку чарівну.

Тихо... тихо... бачу зорі,
Їх на небі міріяд,
І нескінчені простори,
Рух всесвіта, право, лад.

Тихо... тихо... ох, людино,
Хвилю на це небо глянь,
Подумай добру хвилину,
На інший шлях життя стань.

Тихо... тихо... все пізнаєш
Марність світа і себе,
Свого брата покохаєш
І світ полюбить тебе.

Дмитро Захарчук.

Про забудькуватого професора оповідають, що він після того, як вискочив із літака, пригадав собі, що поправді повинен був узяти з собою легкопад.

Композитор Гендель любив багато зїсти й випити. Раз зайшов він у Лондоні до гостинниці та замовив обід для двох осіб. Жде й жде, а вейтер не приносить.

— Чомуж не приносите? — питається композитор вейтера.

— Ми ждемо на другу особу.

— То приносіть якстій, ця друга особа то я!

Докладний.

Судля: Насамперед ви вкрали тому чоловікови касетку, а потім ще хотіли вбити його!

Обвинувачений: Прошу найвищого суду я був приневолений зробити це.

Судля: Щож це має значити?!

Обвинувачений: На касетці було написано: „Отворити можна щойно після моєї смерти"!

Пацієнт (до лікаря): Пане доктор, я чую, що стою перед дверима смерти.

Лікар: Алеж не бійтеся нічого, я вас переведу тими дверима.

—o—

— І ви, пані Канарчукова, вірите, що ви були першою любовю вашого чоловіка?

— Ну, першою я не була — одначе останньою напевно!

Про іншого розповідають, що він рано підчас купелі частенько стоїть перед зеркалом і питається себе, де то він уже бачив це знайоме йому лице.

На границі при перегляді пашпорту.

— Як це, ласкава пані, ви маєте темне волосся, а в пашпорті написано ясне?

— Ах, цей пашпорт мені видали ще тому три місяці!

—o—

Зновуж один славний лікар пішов до своєї власної ждальні та забрався сердитий, що мусів довго ждати на себе.

— Чому ви, пане професор, маєте все заткані вуха?

— Бо я маю неприємну привичку, що все бубню пальцями по столі, а той гомін мені такий неприємний, що мушу затикати вуха ватою.

—o—

Якийсь професор лише тому потонув, бо зовсім був забув, що вміє плавати.

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (55)

Всі поглянули в сторону, звідки він походив. В одному з вікон стояв, як бронзова статуя, величезний лев з чорною гривою. Хвилю він стояв непорушно. Потім палата знову задрожала від його реву. Вищий понад усіх, Тарзан побачив звіра. Він закричав так сильно, що його голос чути було понад крики Болґанів: „Джад-баль-джа!" Відтак показав на Болґанів і крикнув: „Бий!"

Ледви він сказав ці слова, а вже лев кинувся на малполюдів. В тій самій хвилі Тарзанови прийшла думка спасти себе й своїх. „Скоро! — крикнув він до Ґоманґанів. „Бийте Болґанів. Тут є Нума, правдивий цар звірів. Він убивае своїх ворогів, але він захоронить Тарзана і його приятелів. „Бачучи, що їх зненавиджені пани подаючися перед нападом льва, Ґоманґани рушили до атаки.

Тарзан заняв місце між ними, з винятим ножем. Він держався коло льва, показуючи йому, на кого нападати, бо боявся за безпеченство білих і приятелів. Двацять Болґанів упали, а решта вспіла втекти. Тоді Тарзан закликав до льва: „Ходи". Відтак обернувся до Ґоманґанів: „Витяґніть тіло фальшивого царя зпід трупів, най правдивий цар засяде на престолі". І він шепнув на вухо Ла: „Тепер ми вже мабуть безпечні".

Тарзан приказав Джад-бальджа засісти на підвищенню. Відтак звернувся до чорних: „Бачите, нового царя не треба приковувати до престола. Три з вас най ідуть до вашого народу. Скличте їх до престола, най побачать. Спішіть, щоби вони були тут, заки Болґани вернуться з новими силами". Гінці пігнали, а інші дивилися на Тарзана, як на свого бога.

КОМУ-НА, КОМУ-НІ.

Гей нема то як в комуні,
В країні пролетарів;
Катам ліпше, як в мамуні,
Бо звели всіх в жебраків.

Як по цілоденній праці
Вже не чуєш, брате, рук,
Лягаєм в берліг собачий,
Щоб хоч в сні минути мук.

Сняться нам сни прехороші
„Пятилетка" вже пройшла,
„Самообладаня" лекші,
Значить — правда їх була.

Вкруг заводи і радгоспи,
Житбудівлі деруть хмар
Гіґантними верхівям гострим
Це „пятилетки" наш дар.

Садспочинки гнуться пальмами,
Рож алеї процвітають,
Хрустальнії бють фонтани,
Пташки райськії співають.

Спочиваєм. За нас роблять
Автомати-машини.
Пляни голови не томлять,
Ах, безжурні наші дни...

Аж тут нараз — „вставать, сволоч
Ви какії то сини!"
І кнутом по спинах поре,
Гей, пропали наші сни.

Посхаплялись — й за штанами
„І без штанов можнось мить
І поснідать!". Тай погнали,
Конятину їсти вмить.

Хоч солодка конятина,
„Бог зарізав" із днів три
„Ач ти, какая скотіна,
Не спрашівай, а жери!"

Ще й не встигли ребра [illegible]
Й юшки хлиснуть ложки дві,
„Становісь!" І нас пігнали
„Шагом вперйод, ать-два-три"

При роботі нема часу
Розпростать спину як слід
Бо нагляне, завдасть чосу
„Здесь ви ударнії відь"

Закатують у роботі
Не раз, не два смільчака,
Що насміливсь у охоті
Радить, дати драпака.

І так по всій Україні
Люд терпить, гине, страждає,
І конає у руїні,
А полекші... кат нам дає.

Ти, широка Україно,
Меду й молока раю,
Прехороший та нещасний
Мій ріднесенький краю.

Чую Твоїх пут знесилля
Як те звено за звеном
Рветься, як сухе бадилля
На усіх членах разом.

Рветься... та ми рвім всі спільно
Пута рідньої землі!
І зажием самостійно,
Местники кайдан сильні.

Митро Пасічник.

Маро, французький надворний жартун-весельчак, стрінув у парку якусь двірську даму. Приступив до неї з правого боку та хотів іти з нею. Одначе зарозуміла дама не хотіла розуміти жарту. Обурено сказала:

— Не можу позволити, щоби дурень ішов із правого боку!

Маро якстій перейшов на ліво та сказав:

— Я можу!